

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2004)

4ο Συνέδριο ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»

Η Αδελφοποίηση σχολικών τάξεων με Ηλεκτρονική Σύνδεση στη διδασκαλία της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας σε μαθητές Δημοτικού σχολείου Το πρόγραμμα “The Euro e-pals”

Κοσμάς Βλάχος, Ηλίας Αθανασιάδης, Θεόδωρος Γκανέτσος

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βλάχος Κ., Αθανασιάδης Η., & Γκανέτσος Θ. (2026). Η Αδελφοποίηση σχολικών τάξεων με Ηλεκτρονική Σύνδεση στη διδασκαλία της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας σε μαθητές Δημοτικού σχολείου Το πρόγραμμα “The Euro e-pals”. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 419–424. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/9006>

Η Αδελφοποίηση σχολικών τάξεων με Ηλεκτρονική Σύνδεση στη διδασκαλία της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας σε μαθητές Δημοτικού σχολείου Το πρόγραμμα “The Euro e-pals”

Κοσμάς Βλάχος
Υποψήφιος Διδάκτορας-
Καθηγητής Αγγλικών,
Παν/μιο Αιγαίου,
Τμήμα Δημ/κης Εκπ/σης
Αθήνα, Ελλάδα
vlachkamb@yahoo.co.uk

Αθανασιάδης Ηλίας
Επίκουρος Καθηγητής
Παν/μιο Αιγαίου,
Τμήμα Δημ/κης Εκπ/σης
Αθήνα, Ελλάδα
athanasiadis@rhodes.aegean.gr

Γκανέτσος Θεόδωρος
Αναπληρωτής Καθηγητής
ΤΕΙ Λαμίας,
Τμήμα Ηλεκτρονικής
Αθήνα, Ελλάδα
tganets@internet.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εισήγηση αυτή αφορά την αδελφοποίηση τάξεων μέσω του διαδικτύου και τη χρήση σχεδίων εργασίας με σκοπό τη διδασκαλία της Αγγλικής σε ξένη γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα, η εισήγηση εστιάζει στη δημιουργία του δικτύου «The Euro e-pals» στο οποίο συμμετέχουν τρεις τάξεις μαθητών ηλικίας 10 ετών από τρία διαφορετικά ευρωπαϊκά δημοτικά σχολεία. Οι μαθητές αυτοί με την επικοινωνία με ηλεκτρονική σύνδεση και την Αγγλική, η οποία αποτελεί τη γλώσσα στόχο, δημιουργούν κοινά σχέδια εργασίας με σκοπό τη βελτίωση των επικοινωνιακών τους ικανοτήτων καθώς και του γραπτού τους λόγου στην Αγγλική.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ Εκμάθηση της γλώσσας μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (Computer Assisted Language Learning), Διδασκαλία μέσω Σχολικού Δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης (Network Based Language Teaching), Μέθοδος Γλωσσικής Διδασκαλίας με την Ανάθεση Συνεργατικών-Επικοινωνιακών Δραστηριοτήτων (Task Based Learning), Σχέδια Εργασίας (Projects), Κοινότητες Επικοινωνίας (Discourse Communities)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η χρήση του διαδικτύου και η δημιουργία σχολικών δικτύων και αδελφοποιημένων τάξεων έχουν ανοίξει νέους ορίζοντες στη διδασκαλία και την εκμάθηση της ξένης γλώσσας. Προσφέρουν στους μαθητές τη δυνατότητα της παραγωγής λόγου στη γλώσσα στόχο σε ένα περιβάλλον που δημιουργεί κίνητρα στη μάθηση, αυτό του ηλεκτρονικού υπολογιστή, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν τις συνθήκες για την εξοικείωση τους με τις νέες τεχνολογίες και τη χρήση τους στις επικοινωνίες. Αυτή η εργασία παρουσιάζει το πρόγραμμα “The Euro e-pals”, το οποίο δημιουργήθηκε μέσα στα πλαίσια μιας διδακτορικής διατριβής και ερευνητικής εφαρμογής που αφορούν τη διδασκαλία της Αγγλικής στο ελληνικό δημοτικό σχολείο με τη χρήση του διαδικτύου και της σύνδεσης αδελφοποιημένων τάξεων. Επίσης παρουσιάζει το θεωρητικό, μεθοδολογικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διδασκαλία της ξένης γλώσσας μέσω της αδελφοποίησης ελληνικών τάξεων με τάξεις στο εξωτερικό.

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΩ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

Οι Kern & Warschauer (2000: 1-17) εξηγούν ότι από το 1960 και έπειτα η εκμάθηση της δεύτερης/ ξένης γλώσσας μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή έχει εξελιχθεί μέσα από τρία διαφορετικά μοντέλα: το δομικό μοντέλο (the structural framework), το κατασκευαστικό (the cognitive framework), και το επικοινωνιακό-κατασκευαστικό μοντέλο (the sociocognitive framework). Ο ρόλος των υπολογιστών στο **δομικό μοντέλο** περιοριζόταν στη δημιουργία γλωσσικών δραστηριοτήτων οι οποίες παρείχαν εξάσκηση στη δομή της γλώσσας, δηλαδή τη γραμματική, το συντακτικό και το λεξιλόγιο. Η γενιά των **κατασκευαστικών προγραμμάτων** έχει δώσει έμφαση στα πολυμέσα τα οποία δίνουν στους μαθητές τη δυνατότητα να επικοινωνούν με τον υπολογιστή μέσα από δραστηριότητες που απαιτούν την ανάλυση στοιχείων και τη διεξαγωγή συμπερασμάτων. Το **επικοινωνιακό κατασκευαστικό μοντέλο** αποτελεί την πιο σύγχρονη εξέλιξη στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην εκμάθηση της δεύτερης/ ξένης γλώσσας και μετατοπίζει τη διδασκαλία της γλώσσας από την επικοινωνία ανάμεσα στον μαθητή και τον υπολογιστή στην επικοινωνία των μαθητών μέσω του υπολογιστή (Computer Mediated Communication).

Η διδασκαλία μέσω σχολικού δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης (Network Based Language Teaching) θεμελιώνεται στην επικοινωνία των μαθητών μέσω του υπολογιστή και ορίζεται σαν τη διδασκαλία της δεύτερης/ ξένης γλώσσας η οποία περιλαμβάνει τη χρήση υπολογιστών οι οποίοι είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους σε τοπικά ή διεθνή δίκτυα (Kern & Warschauer 2000: 1). Η Chappelle (2000: 204-228) υποστηρίζει ότι τα θεμέλια της διδασκαλίας μέσω σχολικού δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης δεν περιορίζονται μόνο σε γνωστικό επίπεδο αλλά και σε επικοινωνιακό και επεξηγεί ότι οι βασικές της αρχές είναι η **δημιουργία κοινοτήτων μαθητών** που επικοινωνούν μεταξύ τους (discourse communities) και η **διδασκαλία της γλώσσας στόχο** μέσα από τις **επικοινωνιακές-συνεργατικές δραστηριότητες** που προάγουν την **εμπειρική μάθηση** και τη **δημιουργικότητα** των μαθητών. Με αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας ένας μαθητής, μια ομάδα μαθητών ή μια ολόκληρη τάξη μπορούν να μοιράζονται ηλεκτρονικά μηνύματα και ολόκληρα κείμενα με άλλους μαθητές, ομάδες μαθητών ή και ολόκληρες τάξεις. Μπορούν να εργάζονται με το **σύνολο της γλώσσας** και να τη χρησιμοποιούν με **φυσικό τρόπο** με στόχο τη φυσική της λειτουργία που είναι η επικοινωνία.

Σύμφωνα, ωστόσο, με τους Kern & Warschauer (2000: 17) η διδασκαλία μέσω σχολικού δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης δεν είναι μέθοδος διδασκαλίας. Είναι ένα σύνολο τρόπων και διαδικασιών με τις οποίες οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν μέσω δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σκοπός αυτής της ηλεκτρονικής επικοινωνίας είναι η **ερμηνεία** και η **δημιουργία κειμένων και πολυμέσων** από τους μαθητές μέσα στα πλαίσια της ενεργής συμμετοχής τους στις κοινότητες επικοινωνίας στις οποίες συμμετέχουν. Η ένταξη αυτής της ηλεκτρονικής επικοινωνίας εξαρτάται άμεσα από τη γενικότερη μέθοδο διδασκαλίας της γλώσσας στόχο και το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου. Σε κάθε περίπτωση όμως η διδασκαλία μέσω δικτύου πρέπει να εντάσσεται μέσα στα πλαίσια μιας επικοινωνιακής διδακτικής μεθόδου.

Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕΣΩ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το Επικοινωνιακό-Κατασκευαστικό Παιδαγωγικό μοντέλο (Social-Constructivist Pedagogy) και η Γνωστική Ψυχολογία (Cognitive Psychology) έχουν δημιουργήσει ένα μαθησιακό περιβάλλον κατάλληλο για την ένταξη της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας μέσω δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης. Μέσα σε αυτό το **μαθητικοκεντρικό περιβάλλον** οι μαθητές αποκτούν **ενεργό ρόλο** και **αυτονομία** στην εκμάθηση και την κατάκτηση της ξένης γλώσσας με το να επικοινωνούν και να αποκομίζουν γνώσεις και εμπειρίες μέσα από την **αλληλοεπίδραση** με άλλους μαθητές και τους δασκάλους τους (Wood 2000: 140-143). Η

επικοινωνία, η αλληλοεπίδραση, η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, η διαπραγμάτευση νοημάτων και η χρήση των υπολογιστών και των νέων τεχνολογιών έχουν σα στόχο τη δημιουργία **εσωτερικών-προσωπικών κινήτρων** για τους μαθητές, έτσι ώστε αυτοί να επιθυμούν να μάθουν τη δεύτερη/ ξένη γλώσσα. Η απόκτηση εσωτερικών κινήτρων, ο ενεργός ρόλος στη μάθηση και η επικοινωνία προάγουν την αυτονομία των μαθητών και την καλλιέργεια **γλωσσικών ικανοτήτων** και **μαθησιακών δεξιοτήτων** οι οποίες αποτελούν εφόδια ζωής για τους μαθητές.

Σύμφωνα με τους Warschauer & Whittaker (1997: παραγρ. 6-8) έρευνες έχουν δείξει ότι η διδασκαλία μέσω σχολικού δικτύου και ηλεκτρονικής σύνδεσης μπορεί να είναι σημαντικά πιο αποτελεσματική όταν αυτή **εντάσσεται συστηματικά** μέσα στο πρόγραμμα της διδασκαλίας της δεύτερης/ ξένης γλώσσας. Οι έρευνες αυτές έχουν δείξει ότι οι επικοινωνιακές και οι εκφραστικές ικανότητες των μαθητών στη γλώσσα στόχο βελτιώνονται σημαντικά όταν αυτού του είδους οι επικοινωνιακές δραστηριότητες αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της διδασκαλίας της γλώσσας παρά ένα περιστασιακό συμπλήρωμα στις δραστηριότητες του διδακτικού βιβλίου. Οι Warschauer & Whittaker (1997: παραγρ. 6-8) προτείνουν τα **σχέδια εργασίας** σαν τρόπο ένταξης αυτής της διδασκαλίας στο πρόγραμμα της ξένης γλώσσας. Προκειμένου να διευκολύνεται η πραγματοποίηση αυτών των σχεδίων εργασίας, θα πρέπει τα θέματα τους να σχετίζονται με τη **γνωστική** και **ψυχοσωματική ανάπτυξη** των μαθητών, έτσι ώστε αυτοί να μπορούν να συσχετίζουν τις γνώσεις τους με τις γλωσσικές απαιτήσεις και το θέμα του εκάστοτε σχεδίου εργασίας (Scott & Ytreberg 1990: 84-85). Η κατάλληλη επιλογή των θεμάτων διευκολύνει και ενθαρρύνει την επικοινωνία των αδελφοποιημένων τάξεων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ “THE EURO E-PALS”

Προγενέστερα του “The Euro e-pals” έχουν ολοκληρωθεί τουλάχιστον δύο εφαρμογές αδελφοποίησης τάξεων δημοτικών σχολείων με ηλεκτρονική επικοινωνία και με στόχο την εκμάθηση ξένων/ δεύτερων γλωσσών. Η εφαρμογή “The Stars project” του Ευρωπαϊκού Κέντρου Σύγχρονων Γλωσσών (ECML) στο οποίο δε συμμετείχε τάξη από Ελληνικό σχολείο (Camilleri & Sollars 2003), αλλά και το πρόγραμμα “Διάλογος” του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο πραγματοποιήθηκε σε περιβάλλον διγλωσσίας ανάμεσα σε σχολεία Ελλάδας, Κύπρου και Καναδά. Το “The Euro e-pals” εστιάζει στην επικοινωνία ανάμεσα σε μαθητές για τους οποίους η αγγλική αποτελεί ξένη γλώσσα, αλλά και τη μοναδική γλώσσα με την οποία μπορούν να επικοινωνήσουν. Πραγματοποιείται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και επικεντρώνεται στη μελέτη της ασύγχρονης επικοινωνίας, των Σχεδίων Εργασίας (Projects) και της Μεθόδου Γλωσσικής Διδασκαλίας με την Ανάθεση Συνεργατικών-Επικοινωνιακών Δραστηριοτήτων (Task Based Learning), η οποία έχει χρησιμοποιηθεί και στην Ευρωπαϊκή αδελφοποίηση τάξεων ενηλίκων μαθητών της εφαρμογής “The LEVERAGE project” σε περιβάλλον διγλωσσίας (Zahner et all 2000: 186-203)

Στο πρόγραμμα “The Euro e-pals” συμμετέχουν τρεις τάξεις από τρία διαφορετικά ευρωπαϊκά δημοτικά σχολεία. Μία τάξη από το 9^ο Δημοτικό σχολείο Ζωγράφου, μια τάξη από το Δημοτικό σχολείο San Agustín της Τενερίφης στην Ισπανία και μια τάξη από το Πειραματικό Δημοτικό σχολείο του Πανεπιστημίου του Joensuu στη Savonlinna της Φινλανδίας. Το πρόγραμμα δημιουργήθηκε από την ελληνική πλευρά και συγκεκριμένα από τον **συντονιστή - ερευνητή**, ο οποίος σχεδιάζει τα μαθήματα τα οποία διδάσκονται σε συνεργασία με την κ. Σοφία Παπαευθυμίου – Λύτρα, καθηγήτρια Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στο τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επιπλέον, ο συντονιστής παρατηρεί την εξέλιξη του προγράμματος και συλλέγει στοιχεία για την έρευνά του. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2004 και αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί το Μάιο του 2005. Όλοι οι μαθητές οι οποίοι συμμετέχουν διδάχθηκαν την Αγγλική σα ξένη γλώσσα για δεύτερη χρονιά κατά το

σχολικό έτος 2003-2004. Οι μαθητές αυτοί είναι περίπου ηλικίας 10 ετών και βρίσκονταν στο ίδιο γλωσσικό επίπεδο στην Αγγλική γλώσσα κατά την έναρξη του προγράμματος.

Οι μαθητές των τριών τάξεων επικοινωνούν μεταξύ τους με ηλεκτρονικά μηνύματα και διαπραγματεύονται έννοιες και νοήματα στην Αγγλική με σκοπό τη δημιουργία **σχεδίων εργασίας**. Για τη δημιουργία της **θεματολογίας** των σχεδίων εργασίας λήφθηκαν υπόψη η γνωστική και ψυχοσωματική ανάπτυξη των μαθητών αυτής της ηλικίας, οι κουλτούρες των λαών από τις οποίες προέρχονται αλλά και τα ενδιαφέροντά τους. Προκειμένου να πληρούνται αυτές οι τρεις προϋποθέσεις, οι εκπαιδευτικοί της Αγγλικής οι οποίοι διδάσκουν σε αυτές τις τάξεις συμμετείχαν στην επιλογή των θεμάτων των σχεδίων εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, ο συντονιστής του προγράμματος δημιούργησε μια λίστα προτεινόμενων θεμάτων για σχέδια εργασίας και οι τρεις εκπαιδευτικοί, αφού συμβουλευτήκαν τους μαθητές τους και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τους αλλά και τα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων τους, τροποποίησαν και διαμόρφωσαν την προτεινόμενη λίστα των θεμάτων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η επιλογή των θεμάτων στηρίζεται στη **διαθεματική προσέγγιση** στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Τα σχέδια εργασίας αντλούν τη θεματολογία τους από σχολικά αντικείμενα όπως η Γεωγραφία, η Ιστορία, ο Πολιτισμός, οι Τέχνες, η Μουσική, η Ολυμπιακή Παιδεία κλπ. και δίνεται έμφαση τόσο στο περιεχόμενο των θεμάτων, όσο και στην Αγγλική γλώσσα και την επικοινωνία (Poór 2003: 12-15).

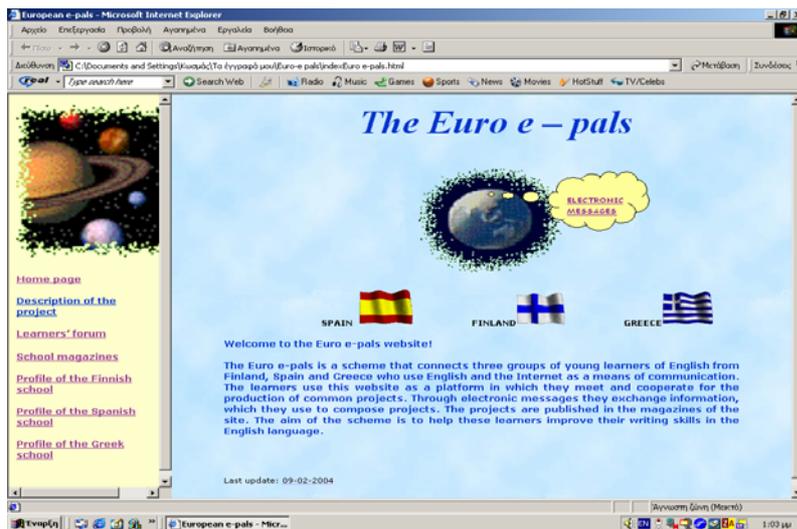
Το μεθοδολογικό πλαίσιο εκμάθησης και διδασκαλίας της ξένης γλώσσας το οποίο χρησιμοποιείται είναι αυτό της **Ανάθεσης Συνεργατικών-Επικοινωνιακών Δραστηριοτήτων** (Task Based Learning) των Willis, D. & Willis, J. (1996). Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο μάθησης της δεύτερης/ ξένης γλώσσας, μια συνεργατική-επικοινωνιακή δραστηριότητα έχει σαν κύριο στόχο τη δημιουργία νοημάτων και μηνυμάτων τα οποία ανταλλάσσονται μέσω της επικοινωνίας των μαθητών. Με αυτό το μαθησιακό μοντέλο οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από επικοινωνιακές δραστηριότητες, την ανταλλαγή πληροφοριών και της γνώσης της οποίας ήδη κατέχουν αλλά και μέσα από τη φυσική χρήση της γλώσσας στόχου (Chryshochos 2000: 26). Συνοπτικά, αυτό το μεθοδολογικό πλαίσιο αποτελεί ένα επικοινωνιακό μοντέλο μάθησης της γλώσσας στόχου.

Το κάθε σχέδιο εργασίας το οποίο πραγματοποιούν οι μαθητές των τριών τάξεων αποτελείται από δύο κυρίως μέρη, ή **δύο κύριες δραστηριότητες** και έχει ένα κοινό θέμα και για τις τρεις τάξεις. Κατά την **πρώτη δραστηριότητα**, αφού ο εκπαιδευτικός της κάθε τάξης έχει προεργαστεί το θέμα του σχεδίου εργασίας με τους μαθητές, τα παιδιά σε ομάδες των 3-4 μαθητών στέλνουν πληροφορίες που αφορούν το θέμα του σχεδίου εργασίας στους μαθητές ενός από τα αδελφοποιημένα σχολεία μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές και των τριών σχολείων στέλνουν και λαμβάνουν ηλεκτρονικά μηνύματα με πληροφορίες τις οποίες οι αποδέχτες χρησιμοποιούν για τη δημιουργία των σχεδίων εργασίας. Κατά τη **δεύτερη δραστηριότητα**, οι μαθητές της κάθε τάξης συλλέγουν τις πληροφορίες τις οποίες έχουν λάβει από μια συγκεκριμένη χώρα, τις επεξεργάζονται σε ομάδες και συντάσσουν στους υπολογιστές τα κείμενα του σχεδίου εργασίας. Τα κείμενα αυτά μπορούν να περιέχουν εικόνες και γραφήματα και δημοσιεύονται στο διαδίκτυο έτσι ώστε να μπορούν όλοι οι μαθητές και των τριών τάξεων να τα διαβάσουν αφού αυτά αποτελούν το τελικό προϊόν του κάθε σχεδίου εργασίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ανάμεσα στις δύο δραστηριότητες οι μαθητές μπορούν να ανταλλάξουν διευκρινιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα τα οποία εστιάζουν στην ανταλλαγή πληροφοριών οι οποίες δε διευκρινίζονται με σαφήνεια στα ηλεκτρονικά μηνύματα της πρώτης δραστηριότητας.

Για την επικοινωνία των μαθητών των αδελφοποιημένων τάξεων ο συντονιστής-ερευνητής έχει δημιουργήσει δικτυακό χώρο ο οποίος διευκολύνει την ασύγχρονη επικοινωνία τους. Το σχήμα 1 απεικονίζει την κεντρική σελίδα του δικτυακού τόπου "The Euro e-pals". Στην υπερσύνδεση "**Learners' forum**" ή στο εικονίδιο "**ELECTRONIC MESSAGES**" δημοσιεύονται τα ηλεκτρονικά μηνύματα τα οποία ανταλλάσσουν οι μαθητές των τριών αδελφοποιημένων τάξεων σε ομάδες. Στην υπερσύνδεση "**School magazines**" ή στις **σημαίες** δημοσιεύονται τα κείμενα των σχεδίων εργασίας τα οποία αποτελούν και το τελικό προϊόν κάθε σχεδίου εργασίας.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο κεντρικός στόχος της έρευνας είναι να καταγραφεί και να παρατηρηθεί η τυχόν βελτίωση την οποία μπορεί να παρουσιάσουν οι μαθητές στο **γραπτό λόγο** των τελικών προϊόντων των σχεδίων εργασίας αλλά και στον **επικοινωνιακό λόγο** όπως αυτός εκφράζεται μέσα από τα ηλεκτρονικά μηνύματα τα οποία ανταλλάσσουν οι μαθητές με σκοπό τη διαπραγμάτευση εννοιών και την ανταλλαγή πληροφοριών. Επίσης σημαντικός στόχος της έρευνας είναι να παρατηρηθεί κατά πόσο η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών διευκολύνει και κατ' επέκταση ενθαρρύνει τους μαθητές στον εντοπισμό και τη **διόρθωση των λαθών** τα οποία κάνουν κατά την παραγωγή του γραπτού τους λόγου. Τέλος, ένας ιδιαίτερα σημαντικός στόχος είναι να παρατηρηθεί κατά πόσο η δημιουργία του δικτύου και της επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικής σύνδεσης αποτελεί **ουσιαστικό κίνητρο** για τους μαθητές έτσι ώστε να επιθυμούν να ανταλλάσσουν μηνύματα και να εργάζονται συλλογικά για την παραγωγή σχεδίων εργασίας.

Σχήμα 1: Απεικόνιση της κεντρικής σελίδας του δικτυακού τόπου

Η παρατήρηση της εξέλιξης του προγράμματος πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα. Αφενός μέσα από την **παρατήρηση των κειμένων** τα οποία παράγονται αλλά και μέσα από την **παρατήρηση των μαθημάτων** έτσι όπως αυτά διδάσκονται από τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με τα κείμενα, αυτά αναλύονται ως προς την περιεκτικότητά τους σε νοήματα αλλά και τη γλωσσική τους σύνθεση σε επίπεδο γλωσσικών-συντακτικών δομών, κατάλληλου λεξιλογίου και επικοινωνιακών λειτουργιών. Ως προς την παρατήρηση και την εξέλιξη των μαθημάτων, αυτά παρατηρούνται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι αξιολογούν το πρόγραμμα και τα μαθήματα. Η παρατήρηση διεξάγεται μέσα από ερωτηματολόγια και εκθέσεις-αναφορές που συμπληρώνουν οι εκπαιδευτικοί μετά την ολοκλήρωση κάθε σχεδίου εργασίας. Τα ερωτηματολόγια και οι εκθέσεις στοχεύουν στην **συλλογή στοιχείων** και τη **βελτίωση αδυναμιών** του προγράμματος από τον συντονιστή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τα τελευταία χρόνια με την είσοδο του προγράμματος της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Εκπαίδευση, ένας μεγάλος αριθμός δημοτικών σχολείων έχει εξοπλιστεί με εργαστήρια υπολογιστών και σύνδεση με το διαδίκτυο, ενώ γίνονται προσπάθειες για τον εξοπλισμό περισσότερων σχολείων. Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν τη δυνατότητα διεύρυνσης της τάξης των Αγγλικών μέσα από την επικοινωνία με άλλες τάξεις του εξωτερικού. Τα οφέλη που μπορεί να προκύπτουν από μια τέτοιου είδους επικοινωνία είναι πολλά. Στο επίπεδο της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας, είναι πολύ πιθανό ότι οι μαθητές αποκτούν εσωτερικά κίνητρα για την εκμάθηση της Αγγλικής εφόσον αντιλαμβάνονται ότι αποτελεί το μέσο της επικοινωνίας με άλλους λαούς. Η κατανόηση και η παραγωγή του λόγου μπορούν να αποτελούν μέρος της επικοινωνίας τους και όχι απλά εργασίες που αναθέτει ο δάσκαλος. Η συνεργασία για την επικοινωνία μπορεί να αποτελεί ανάγκη και όχι μέθοδο την οποία επιβάλλει ο δάσκαλος. Η μελέτη και η παραγωγή λόγου με διαφορετικό ύφος (σεβασμό, ευγένεια, αμεσότητα κλπ) μπορούν να αποτελούν τρόπους που εντάσσονται φυσικά μέσα στους κώδικες επικοινωνίας. Τέλος, μέσα από την επικοινωνία με μαθητές που προέρχονται από άλλους τόπους, οι έλληνες μαθητές μπορούν να έρχονται σε επαφή με άλλους πολιτισμούς, να δημιουργούν φιλίες και να καλλιεργούνται σε γνωστικό και ψυχοσωματικό επίπεδο. Το πρόγραμμα “The Euro e-pals” και η έρευνα που το συνοδεύει στοχεύουν στο να ερευνηθούν τα τυχόν οφέλη αλλά και τις συνθήκες οι οποίες πρέπει να πληρούνται έτσι ώστε ο τεχνολογικός εξοπλισμός των Δημοτικών σχολείων και οι δυνατότητες δημιουργίας σχολικών δικτύων να μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς των Αγγλικών για τη βελτίωση της εκμάθησης και της διδασκαλίας του μαθήματος της Αγγλικής.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ιδιαίτερα σημαντική σε αυτήν την έρευνα είναι η συμβολή της καθηγήτριας Σοφίας Παπαευθυμίου-Λύτρα και του επίκουρου καθηγητή Τσολακίδη Κωνσταντίνου όπως και η συνεργασία της επίκουρης καθηγήτριας Ελένης Σκούρτου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Camilleri, M. & Sollars, V. (2003) *Information and Communication Technologies and young learners*, Strasbourg: Council of Europe publishing
- Chappelle, C. A. (2000) “Is network-based learning CALL?” In Kern, R. & Warschauer, M. (Eds), *Network-based Language Teaching: Concepts and Practice*, Cambridge Applied Linguistics, CUP
- Chryshochoos, J. (2000) “EFL Theory and Lesson Planning” In *Aspects* 60: 24-38
- Poór, Z. (2003) “Theoretical Context” In Camilleri, M. & Sollars, V. (Eds), *Information and Communication Technologies and young learners*, Strasbourg: Council of Europe publishing
- Scott, W. A. & Ytreberg, L. H. (1990) *Teaching English to children*, London: Longman
- Warschauer, M. & P.F. Whittaker (1997) “The Internet for English Teaching: Guidelines for Teachers” In *The Internet TESL Journal* 3/10 [online] Available from <<http://www.aitech.ac.jp/~iteslj/Articles/Warschauer-Internet.html>> [Accessed 18/04/2004]
- Kern, R. & Warschauer, M. (2000) “Introduction: Theory and practice of network-based language teaching” In Kern, R. & Warschauer, M. (Eds), *Network-based Language Teaching: Concepts and Practice*, Cambridge Applied Linguistics, CUP
- Warschauer, M. & Kern, R. (2000) *Network-based Language Teaching: Concepts and Practice*, Cambridge Applied Linguistics, CUP
- Willis, D. & Willis, J. (1996) *Challenge and Change in Language Teaching*, Oxford: Heinemann
- Wood, D. (1998) *How children Think and Learn*, Oxford: Blackwell
- Zahner, C., Fauverge, A. & Wong, J. (2000) “Task-based language learning via audiovisual networks” In Kern, R. & Warschauer, M. (Eds), *Network-based Language Teaching: Concepts and Practice*, Cambridge Applied Linguistics, CUP